

θων διαφόρων μὲν εἰδῶν, ἐξ οὗ καὶ κυρίως ὁ διάφορος βαθμὸς καρστιοποιήσεως τῶν ἀσβεστολιθικῶν ἐπιφανειῶν, πάντως ὅμως κατ' ἀρχὴν μὴ παρουσιαζόντων μεταξὺ των λίαν σημαντικὰς διαφορὰς ἰδιοτήτων ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἔχουσι σημασίαν διὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἀναγλύφου ὕψεως.

δ. Ἐν ταῖς λεπτομερεσίαις τῆς τοπογραφίας ἐπικρατοῦσι συχνὰ ἐκτὸς τῶν καρστίων μορφῶν καὶ τοιαῦται ἀποθέσεως ὕλικῶν, τὸ μὲν ὑπὸ τῶν ρεόντων ὑδάτων μεταφερθέντων, τὸ δὲ ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου βάρους των κατολισθησάντων.

ε. Αἱ ἐπὶ μακρὸν παραμένουσαι καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους χιόνες, ἄλλοτε πολλάκις πλεόν ἄφθονοι, ἀξιολόγως σχετικῶς ἐπίσης ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν ἐν ταῖς λεπτομερεσίαις αὐτῆς διαμόρφωσιν τῆς ἀναγλύφου ὕψεως (ἐπίτασις καρστιοποιήσεως, διατήρησις κλπ. ὠρίμων τινῶν μορφῶν κλπ.).

ς. Μᾶλλον ὀλιγώτερον ἀξιόλογος φαίνεται ἡ ἐπίδρασις τῶν, τὸ πιθανώτερον πολλάκις κατὰ τὸ παρελθὸν σχηματισθαισῶν, ἀξιολόγων μαζῶν κοκκιοπάγου.

ζ. Ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὴν ἐπίδρασιν τῶν παγετώνων καὶ αὕτη εἶναι ὀλίγον ἀξιόλογος. Καὶ τῶν μὲν ἴσως κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Τεταρτογενοῦς σχηματισθέντων, τὰ ἔχνη σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τῆς μεταγενεστέρως κανονικῆς κλπ. διαβρώσεως. Τῶν δὲ νεωτέρων τοιούτων, οἵτινες ἐσχηματίσθησαν εἰς τὰς ὑψηλὰς κοιλάδας Βαθειᾶς Λάκκας, Στρογγυλόλακκας, Στυγὸς καὶ ἴσως καὶ Ζάγκουλα, τὰ πλεόν ἀξιόλογα ἔχνη εἶναι οἱ λιθῶνες (ἔρμακες), δύο μὲν ἐν τῇ πρώτῃ (ἐξ οὗ θὰ ἔπρεπε νὰ συναγάγῃ τις μᾶλλον ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη περίοδος παγετώνων παρουσιάζει δύο στάδια), εἷς βέβαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἷς πολὺ μικρὸς ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ λελειασμένοι τινὲς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιφάνειαι (ἐν τῇ κοιλάδι Στυγὸς κλπ.).

3.—Ὅθεν, ἡ ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἀναγλύφου ὕψεως τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῶν Ἀρκανίων ἐπίδρασις τόσον τῶν χιόνων, ὅσον καὶ τῶν ἄλλοτε σχηματισθέντων παγετώνων, εἶναι μὲν πολλαχοῦ αἰσθητὴ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἰσχυρά.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—Περὶ τοῦ συστήματος γεωγραφικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ Ν. Α. Κρητικοῦ. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Δ. Λαμπαδαρίου.

Κατὰ τὴν ἔρευναν πρὸς καθορισμὸν τῆς διευθύνσεως σεισμοῦ συμβάντος εἰς παλαιότεραν ἄγνωστον ἐποχὴν, ἐκ μετακινήσεων ὠρισμένης μορφῆς ἐμφανιζομένων ἐπὶ στοιχείων ἀρχαίων τινῶν μνημείων, ἀποδιδομένων δὲ τῶν μετακινήσεων τούτων ὑπὸ τοῦ κ. Κρητικοῦ εἰς σεισμικὴν ἐπίδρασιν, παρατηρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὅτι οἱ ἐν ὀρίζοντι προβόλῃ πρωτεύοντες ἄξονες τῶν μνημείων τούτων ἔχουσι διευθύνσεις σχηματιζοῦσας πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς ἀρχικὴν πρωτεύουσαν τοιαύτην πρὸς Ἀνατολὰς διευθυνομένην, γωνίας περίπου ἴσας πρὸς ἀκέραια καὶ ἡμίση πολλαπλάσια τοῦ 1/28 τῆς περιφερείας κύκλου.

Κατὰ ταῦτα, ὁ κ. Κρητικὸς εἰκάζει, ὅτι πιθανὸν οἱ ἀρχιτέκτονες τῶν ἀρχαίων μνημείων τῶν Ἀθηνῶν προκειμένου περὶ τοποθετήσεως καὶ ἐκλογῆς προσανατολισμοῦ

αὐτῶν, ἐλάμβανον μὲν ὑπ' ὄψιν τὰς τοπικὰς συνθήκας καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν, καθώριζον ὅμως τελικῶς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ πρωτεύοντος ἄξονος ἐκάστου μνημείου πρὸς ὠρισμένον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, καὶ πιθανῶς, συμφώνως πρὸς τεταγμένον γωνιομετρικὸν κατευθυντήριον σύστημα.

Εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα ὁ κ. Κρητικὸς παραθέτει τὰς τιμὰς τῶν ἐν ὀριζοντίᾳ προβολῇ διευθύνσεων τῶν πρωτεύοντων ἄξόνων ἐρευνηθέντων μνημείων τινῶν τῶν Ἀθηνῶν, λογιζομένων ἀπὸ ἀρχικῆς τοιαύτης πρὸς ἀνατολὰς, ὡς προκύπτουσιν αὐταὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας παρασχεθέντων στοιχείων καὶ σχεδίων ἀφ' ἑτέρου δ' ἐκ τῶν ἀντιστοιχῶν πολλαπλασίων τοῦ $1/28=12^{\circ},857$ τῆς περιφερείας κύκλου.

1.—Ναὸς Ὀλυμπίου Διὸς	0°	×	0	=	0
2.—Προπύλαια	168,03	×	13	=	169,00
3.—Παρθενὼν	167,08	×	13	=	169,00
4.—Ἐκατόμπεδον	170,08	×	13	=	169,00
5.—Ἐρεχθεῖον	175,05	×	13,5	=	175,05
6.—Ναὸς Ἀπτέρου Νίκης	183,04	×	14	=	182,00
7.—Θησεῖον	193,06	×	15	=	195,00
8.—Ναὸς Αἰόλου	195,09	×	15	=	195,00
9.—Πνῦξ	308,00	×	24	=	306,05

ΓΕΩΛΟΓΙΑ. — Οἱ ἠφαιστῖται τῆς Ἀνατολικῆς Κρομμυωνίας*. II. Γεωλογικὴ θέσις καὶ ἡλικία τῶν ἠφαιστιτῶν, ὑπὸ **I. Ν. Παπασταματίου**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κ. Ζέγγελη.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς προκειμένης μελέτης¹ κατέταξα τοὺς ἠφαιστῖτας τοὺς ἐμφανιζομένους εἰς τὴν Α. Κρομμυωνίαν εἰς τρεῖς ομάδας, βασισθεῖς ἐπὶ τῶν δεδομένων ἐκ τῆς λιθολογικῆς ἐξετάσεως αὐτῶν. Ἡ ὁμάς Α περιλαμβάνει δακίτας βιοτιτικούς, ἡ ὁμάς Β δακίτας βιοτιτικούς μὲ κεροστιλβην, ἡ δὲ ὁμάς Γ δακίτας κεροστιλβικοὺς βιοτιτικούς. Ἡ διανομὴ τῶν ἠφαιστιτῶν καθίσταται ἐμφανῆς εἰς τὸν πετρολογικὸν χάρτην τὸν συνοδεύοντα τὴν μελέτην.

Οἱ ἠφαιστῖται καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς Α. Κρομμυωνίας ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ νεογενεῖς καὶ τεταρτογενεῖς ἀποθέσεις. Ὁ Philippson² ἀποδίδει εἰς ὅλας τὰς ἀποθέσεις αὐτὰς νεογενῆ ἡλικίαν, παρατηρεῖ ὅτι ἐπικείνεται τῶν ἠφαιστιτῶν καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ἠφαιστῖται τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀπετέθησαν εἴτε πρὸ

* **J. N. PAPASTAMATIOU.**—**Les roches volcaniques de la Krommyonie Orientale.** II. Situation géologique et âge des roches volcaniques.

¹ Ἀνεκοινώθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 14 Ἰανουαρίου 1937.

² **PHILIPPSON, ALF.**—**Der Pelopones,** Berlin, 1892, σ. 23.